

judita šalgo

preobražaj

Moje dete je prozirno: oko njegovog pepeljastog skeleta lebdi izmaglica od ružičastog praha, kao sećanje na lik ili njegovo nejasno predviđanje. Pod živim teretom mog trupa, ono se dvoumi između kristala i sluzi. U podlozi ostavlja otisak puža ili skvrčenog starca; u središtu je velika lobanja: oko nje se klupča tanko telo. Ako se probudi i otvori suviše naglo, plašim se, okruniče se, rasuti u pepeo.

Dete najpre izdiže glavu i okreće lice prema mom srcu. Na svaki otkucaj glava se trgne i malo propne u želji da ubere i pojedje veliki crveni plod. Široko prekrštenih nogu, kolenima se odupirući o bočne zidove mog trbuha, leđima oslonjeno na moju kičmu, ono, s rukama na vlastitom pupku, sedi u stavu tajanstveno nasmešenog Budhe. Od bokova, pa naviše, preko trupa, grudi, ramena, brade, jagodica i čela — njegovo se telo naglo sužava u klinasto stesano teme, koje ubojima, ključanjima različitog trajanja, jačine i bolnosti upućuje kodirane poruke mojoj svesti ili nečemu van nje. Za mene to je niz malih praznina i odsutnosti: za dete — trenuci najdublje ispunjenosti i koncentracije u kojima se ono uzdiže do mene i poistovećuje sa mnom.

Uspravlja se na noge: pod njegovim stopalima i nad temenom, u dva suprotna pola, pritešnjuju se moja tkiva, začepljuju krvni sudovi, kristališni tečnosti. Dete stvara oko sebe obeskrvljeni, zapečaćeni magnetni prostor, stoji u njegovom središtu kao osa, jedina mera i pokazatelj stvari. Oboje smo na vlastitim nogama, i, mada jo ono još uvek podređeno mom telu, plašim se da će jednog dana, po sili inercije, nastaviti da se kreće kad ja zastanem ili će ostati u mestu kad ja pođem. Ono me već isključuje iz svog kruga i naša veza, ukoliko još postoji, jednostrana je i podređena njegovim potrebama. Onemogućeno mi je čak da razlikujem delove njegovog tela, pokrete i njihova značenja. Zaštićeno od svakovrsnih iznenađenja, promena, mehaničkih udara, temperaturnih nestabilnosti i slobodnog prostora, ono se priprema da ode i ponese u svojoj ljušturi deo mog tela. Njegova rešenost da ode je čvrsta, pripreme sistematične, a tuđenje od mene uporno.

Naša poslednja borba trajala je čitav dan. Ljuska koja je za njega značila početak osamostaljenja i obećanje slobode, sada ga je sputavala da prvi put iskoristi svoje već razvijeno telo: da se leđima, laktovima, kolenima odupre mom privlačenju, da se uzvere do svoje slobode. Umesto toga, dete se trzalo, lepetalo udovima, tumbalo se po svom velikom jajetu, naletalo glavom na u-

nutrašnje zidove, ali, kako njegovo telo ovde nije imalo težine, pa ni snage, svaki zamah zaustavljao se, ostajao da lebdi na domaku cilja. Predosećajući poraz, dete je gubilo pamet, zamaralo se i iscrpljivalo, a ja sam ga lagano ali čvrsto stezala, zapravo, ono se samo zarobljavalo, sve dublje i beznađežnije. Ta borba je dopirala do mene samo kao jako, potmulo bubnjanje koje čujem, ali mu izvor ne vidim i ne osećam: to je stvaralo utisak da se odvija daleko izvan mene i da sam iz nje potpuno isključena. Pitam se: nije li taj preglasan odjek borbe koju nisam osećala bio samo spoljna varka za moja čula i znak nekog sumnjivog saveza koji se stvara van domašaja moje svesti i volje? Jer, sada su moji mišići, već potpuno samostalno i u suprotnosti sa prirodom stvari, svom snagom prihvatili strano telo, a ono se, suprotno svojim dosadašnjim grčevitim naporima da se otrgne, opuštalo i predavalo. Pitam se: nije li to obostrano prihvatanje i pomirenje bilo već prvi otvoreni znak bolesti?

Dete je izašlo iz svoje posteljice i, otvorivši se, zabačene glave, raširenih ruku i nogu, poletelo, uvećavajući se i ogledajući prema mom liku, približavalo se obrisima mog tela kao čovek svojoj uvećanoj senci. Za njega moj lik i jeste bila senka koju je ono projektovalo u budućnost. Hraneći svoje dete sobom, postajala sam zaista sve prozirnija i laganija. I kako je moja snaga odlazila, tako je dete nadolazilo kao neka druga snaga, odviše teška za mene, koju ne mogu poneti i koja je, mada je u meni i od mene nastala — tuda, za mene pogubna. To novo i tuđe telo me je nadvladavalo, zauzimalo, uvlačilo se u mene kao u novu košulju, a ja sam obamirala i sama se menjala, misli i sve moje isticalo je, isparavalo se u velikoj groznici našeg sjedinjavanja i mog preobražaja.

Sve je od samog početka vodilo ovom našem konačnom poniranju jednog u drugo. Sada se naša tela jedva razlikuju i niko osim mene ne može da uoči našu dvostrukost. Moj pogled, koji se u međuvremenu dugom vežbom izoštrio, u stanju je da ponekad pred ogledalom, spram sunca, jake svetiljke ili vatre, razlikuje dvostruki obris mog tela. Zapravo i ne bih mogla pouzdano reći da li je to telo moje ili njegovo. Mislim da pripada njemu, i u tome me učvršćuje činjenica da se moj zamor, malaksalost, moje naglo starenje i smanjivanje u stvari ne poznaju na meni. Posle svega, ja pouzdano znam da to nije moja duša koja se skuplja, već ja sama, i da sam, spojivši se i pomešavši se sa svojim detetom, stala da se vraćam putem kojim je ono došlo.